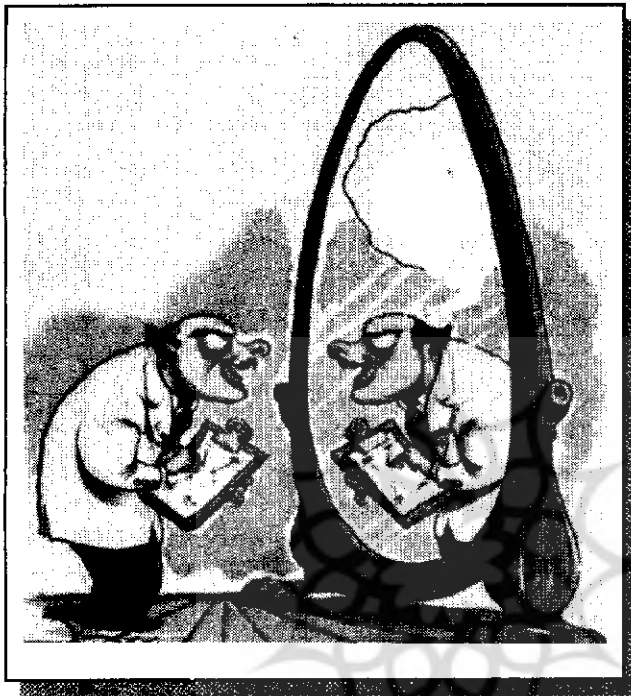

نگاهی دکترانه به سال ۱۳۷۷

نوشته دکتر سید محمد علی سجادیه

بود. گرانی و تورم کمرشکن زندگی مردم را فلج کرده و کسانی را هم به مرز جنون رساند که بازگو کردن آن‌ها در آستانه سال نو زیبا و منطقی نیست ولی به هر حال نباید آن را زیر سیلی در کرد و پنداشت همه چیز تمام شده خاک سرد است و باید فراموشی پیشه کرد. خرابی اقتصاد و سقوط ریال در برابر دلار و پوند و مارک مسائل نابسامان دیگری به دنبال داشت. خیلی از جوان‌ها قید ازدواج را زدند و دنبال طرق دیگر راه افتادند.

بسیاری از دختران ترشیده‌تر شدند و بسیاری از زن و شوهران عقد کرده و یا دختر و پسرهای نامزد شده با شنیدن قیمت خانه اجاره‌ای عینوه راننده‌ای که در آن واحد چراغ قرمز و یک افسر را با دسته قبض جریمه در دست به بیند پا را روی ترمز کوبیدند. تازه آن‌ها هم که ازدواج کرده بودند از فکر بچه‌دار شدن و مخارج شیر و قنداق و پزشک به خود لرزیدند. یکی از بستگان اینجانب روایت می‌کرد که برای یک اسهال استفراغ ساده نوه‌اش و خواباندن دو سه روزه او در یک بیمارستان خصوصی بیش از سیصد هزار تومان هزینه کرده است. بعضی‌ها نیشخند می‌زنند که این هم پول است! درحالی که خیلی‌ها با سابقه بیست - سی ساله خدمت در انتظار ارقام کمتری تلاش می‌کنند و آه بنفش می‌کشند! گرانی کتاب و مطبوعات خارجی خیلی‌ها را از مراجعه به منابع دست اول بین‌المللی باز داشت و نتیجه آن شد که خیلی از تحصیل کرده‌های ما به جای قهر یا بستگان خود و یا طلبکارها با اینترنت و جراید خارجی و کنگره و

باری... ما بوسه فرخنده نوروز را برسیمای مادر تابناک خود - ایران - به فال نیکو می‌گیریم و انجام آن را در برون و درون مرزهای کنونی مان با شوق و شغف پی می‌گیریم و با اطمینان عنوان می‌کنیم هرجا نوروز هست نشانی هم از رگ و ریشه و تار و پود ایرانی وجود دارد.

البته جریانات و حکومت‌های نوروز ستیزی مثل طالبان در افغانستان و عراق در غرب کشور ما وجود دارند، اما اطمینان داریم که اقلیت‌های ستمدیده روزی حق خود را خواهند گرفت و مردم این مناطق از حکومت‌های مناسب‌تر و مردمی‌تری برخوردار خواهند شد.

و اما آنچه اهمیت دارد فقط نفس نوروز نیست بلکه مرور بر حوادث سال در آینه نوروزست از این آینه به مسائل اجتماعی می‌نگریم و امید می‌بندیم که در سال نوین آدم‌های بهتری باشیم.

اقتصاد نابسامان

اقتصاد ایران در سال ۱۳۷۷ کماکان نابسامان

نوروز پر فروز سال ۱۳۷۸ خورشیدی در راه است و نه فقط مردم ایران بلکه مردم مناطق وسیعی از جهان در جشن گرفتن بهاران فرخنده با ما همگام و هم کاروان می‌شوند. آقای دکتر علی پاکدامن دکترای زبان و ادبیات اسپانیولی که سال‌ها در اسپانیا زندگی کرده می‌گفت که در جنوب اندولوسیا در اسپانیا شهری وجود دارد که مردم آن با اینکه فارسی زبان نیستند مراسم نوروز را برگزار می‌کنند و حتی سبزه هفت‌سین می‌چینند. تحقیقات به گونه پرسش و پاسخ نشان داده که آن‌ها از اعقاب ایرانیانی هستند که زمانی دور به شبه جزیره ایبری رفته‌اند و در همانجا ماندگار شده‌اند.

امروز گمان بر آن است که قزاق‌ها در کشور وسیع خود که فاصله دورترین بخش آن از ایران حتی دورتر از فاصله فرانسه تا فرضا اصفهان است. به خاطر این که از تبار سکاها هستند نوروز را به گونه یک ماه تمام جشن می‌گیرند و حتی روزهای خاصی (نوروز خاص - نوروز ویژه بانوان) دارند. البته به ملاحظاتی امروز تمام کشورهای حوزه زبان و ادبیات ترکی نیز به کاروان نوروز پیوسته‌اند، چنانچه ترکمنستان - قرقیزستان - باشقیرستان - ترکیه - بخش ترک زبان قبرس - ازبکستان و مناطق بسیار دیگر را می‌توان نام برد. مناطق فارس زبان و کرد زبان همانند افغانستان - تاجیکستان - منطقه هوترا در کوئته (مردم هر دو منطقه فارس زبان هستند) در پاکستان و تمام مناطق کردنشین عالم از کردستان عراق و ترکیه و ارمنستان گرفته تا کردان لبنان و ساکن اروپا به کاروان جشن گیرندگان نوروز می‌پیوندند. آفریقایی‌های شیرازی تبار، و حتی قبلی‌های جنوب مصر نوعی جشن شبیه نوروز دارند که باید در مورد آن تحقیق شود. در مورد برگزاری نوروز در جمهوری ایرانی زبان آسی و دیگوری - در میان پشتون‌ها - در میان فارس زبان‌ها و ترک‌زبان‌های چین و بسیاری مناطق دیگر هم باید تحقیق شود تا بسیاری از رازهای جهان ایرانی مکشوف گردد.

عرفی و اخلاقی و علمی تایید کنیم، پس اقلاب باید فارغ التحصیل خودمان باشند که او را خوب بشناسیم والا دردرس پیش از حد پیدا می شود و امنیت کاری برای خود ما ازین می رود!

درمورد مسایل ترفیع و بورس و امثال آنها عقیده و نظریه عده خاصی بر جمع حکومت می کند فلان آدم خود را صاحب نظر و گماشته و منتخب حکومت و یا جمع می داند، پس از اختیارات خود سوء استفاده می کند. می فرماید شما فقط باید در زمینه ای که من صلاح می دانم کارکنی تجربه ها و آموخته های خودت یک درهم سیاه هم ارزش ندارد! جالب است که این چنین آدمی گاهی برای معلم سابق خود هم تکلیف معین می کند درحالی که اگر همچو تکلیفی برای خودش عنوان می شد انواع شرارت ها را مرتکب می گشت (در آن زمان!) وسایل اولیه و مورد نیاز اصلاً پیدا نمی شود. برای مثال، می گویند در زمینه های کشاورزی سموم ضد آفات مربوط به عهد دقیانوس هستند و ما حتی از ترکیه هم دهها سال عقب هستیم. کود مناسب نداریم اطلاعات درستی از گیاه پزشکی در دست

که معدل کمتر از ۱۲ می آورد چطور می تواند درکنکور زبان اسپانیولی شرکت کند؟

وضع دانشگاهها چه در دوره پذیرش دانشجو و چه در مراحل بعدی یعنی دوره های بالاتر (مثل کاردانی به کارشناسی - کارشناسی به دکترا و بالاتر از دکترا) همه اش مسأله دار بوده و هست، آنچه در این وسط جلوه می کرد جایگزین شدن رابطه به جای ضابطه بود، تازه پای یک اختراع جدید ملی! به میان آمد و آن شبه ضابطه است یعنی عده ای که به لطف روابط یا شرایط به ریاست رسیدند برای این که ضابطه داران را قلع و قمع کنند، مسایل نوینی را پیش کشیدند. مثلاً اگر طرف در ادبیات فارسی غوغا هم می کرد و می توانست برای خودش سری میان سرها داشته باشد برنامه مصاحبه را درست کردند و او را به عنوان عدم صلاحیت اخلاقی و مراعات شرایط روز، و گاهی درگیری با استاد خود، از تحصیل در مراحل بالاتر محروم می کردند، و حتی در همان سطح تحصیلی برایش موانعی به وجود می آوردند که بی استعداد و خنگ جلوه کند. مثلاً اگر طرفدار شعر نو باشد چماق شعرکهنه را

سینار و کنفرانس قهر کردند! گران شدن نرخ درمان در بیمارستانهای خصوصی و بالارفتن قیمت ها سبب شد که خیلی ها در آرزوی درمان بمیرند! مثلاً اگر قابل نجات با پیوند کلیه یا بای پاس قلب یا روش دیگری بودند آرزو به دل به خاک سیاه سپرده شدند. حالا لابد خیلی ها می گویند از سفره هفت سین و گل و بلبل حرف بزن، این حرف ها چیست؟ البته حقیقت خیلی از اوقات همان جام زهری است که سقراط سرکشید.

داستان دزدی های چندصد میلیونی و چند میلیاردی حدیثی است که نمی شود آن را در چند سطر بیان کرد، اما از کنار آن هم نگفته نمی گذریم. عوض شدن واحد پول اروپا (یورو) نیز کمکی به اقتصاد ما نکرد تا حالا اگر با چند قدرت طراز اول اروپا روبرو بودیم اینک کشورهای حوزه اروپا قویتر و توانمندتر جلوی ما ایستاده اند! شیطان بزرگ و پدرش و اقوام این خانواده هم که جای خود را دارند! اگر چه من از کنار این قضایا سریع رد می شوم و به ابعاد دیگر مسائل اجتماع می پردازم ولی تردید نداشته باشید بر همه آنها سایه اقتصاد نابسامان سنگینی می کند باور نمی کنید؟ پس بیایید با هم قدم بزنیم... البته هدف ما این است که با این شناخت سال آینده در برابر نابسامانیهای اجتماعی کامیاب تر و موفق تر و با برنامه بهتر عمل کنیم.

وضع آموزش و پرورش و دانشگاهها ایمان هم به دلیل اقتصاد نابسامان و هم برنامه ریزیهای غلط و هم مسؤلیتی که به وظیفه خود عمل نمی کنند به همان وضع شلم شوربا و افتضاح قبلی باقی ماند. نظام نوین آموزش امتحان خوبی نداد و کنکور پیش دانشگاهی آنقدر مسأله داشت که خود آموزش و پرورش مطرح کرد که از سال بعد شرط معدل را جانشین آن می کند. حالا دردرس جدید پیدا می شود که اگر کسی در سال آخر به دلیلی از معدل بالا برخوردار نبوده چرا باید حق رقابت و شرکت در کنکور را از دست بدهد؟ چه امتیازی برای وی قائل می شوند و اگر بخواهد یکبار دیگر آن درسها را بخواند و امتحان بدهد آیا کسی که امسال معدل مثلاً ۱۲ می آورد و از شرکت در دوره پیش دانشگاهی محروم می شود قابل مقایسه با فارغ التحصیلی است که چند بار درکنکور رد شده و معدلش هم فرضاً ۱۱ بوده ولی به هر حال با سماجت در رشته برجسته ای مثل پزشکی یا مهندسی قبول شده؟ تازه این مسایل چه رابطه ای با ضوابط دارد یکی در اسپانیا بزرگ شده و می خواهد لیسانس آن زبان را بگیرد و حال

برسرش فرودمی آورند و اگر طرفدار شعرکهن باشد چماق شعر نو و ادبیات جدید را. به هر حال همانطور که در دل دوست به هر حلیه راهی باید کرد، به هر حلیه هم می توانی بر سر هر کسی که خواستی چوبی - چماقی فرود آوری.

دانشگاهها برای انتخاب هیأت علمی خود به جای امتحان و یا ضوابطی از این قبیل، شیوه «نشست» و «پیشنهاد» را دنبال می کردند. این همان برنامه ای بود که در زمان رژیم پیشین هم ساز شده بود. دفاعیه رؤسای گروهها هم این بود و هست کسی که به اینجا می آید باید شناخته شده باشد (معنی دیگرش این است که دم نجیباند!). ما باید او را از نظر شرعی و

تکلیف

شرکت تولیدی شیرآلات بهداشتی
(سهامی خاص)

با سی سال تجربه در زمینه تولید و بهره گیری از
تکنولوژی برتر و دانش روز تولیدات خود را با تکیه بر:

- کیفیت برتر
- رعایت کلیه نکات فنی
- تنوع و زیبایی
- مهر استاندارد

و در بسته بندیهای مناسب به بازارهای داخل و خارج عرضه می نماید.

دفتر مرکزی: میدان ونک، خیابان ملاصدرا، شماره ۹۲

تلفن: ۰۳۲۴۵۵ - ۰۸۰۳۶۹۴۴ - فاکس: ۰۳۶۱۹۷

کارخانه: خیابان دماوند، خیابان سازمان آب، شماره ۱۴

تلفن: ۰۱ - ۷۳۴۹۶۷۸ فاکس: ۷۳۴۹۶۳

نیست. در مورد طب خیلی از درمانگاهها را می بینیم که وسایل اولیه ندارند مثلاً درمانگاه دانشگاهی دندانپزشکی به اندازه یک مطب جنوب شهر امکانات ندارد. از آمالگام و کمپوزیت بی بهره است، چه برسد به وسایل لیزری برای پرکردن دندان!

در حالی که بعضی بیمارستانها و درمانگاهها از وسایلی استفاده می کنند که در مدرن ترین بیمارستانها و مراکز درمانی اروپا و آمریکا به کارگرفته می شود، در خیلی از مراکز دانشگاهی داروهای اولیه وجود ندارد و وسایل، به تعبیر من، قدمت کهن، مثلاً رضاخانی! دارند.

حال چرا آقایانی که دم از اسلام و مساوات می زنند این قدر تبعیض قائل می شوند و مثلاً به یک نفر وسایل بیش از چند میلیون تومان و حتی در حد ۲۰-۳۰ میلیون می دهند یک نفر را از وسایل اولیه با قیمت های پایین محروم می سازند هیچکس جوابگو نیست (چرا حتماً در آن دنیا!) این آقایان از خدای خود نمی ترسند که اعمال منفی و خلاف انسانیشان به قیمت جان ده ها کودک یا بزرگسال تمام شود. در آوردن طب به صورت غیرانتفاعی و ارزش بالا دادن به کسی که برای یک عمل روی بینی نیم میلیون پول می خواهد فاجعه جدیدی به بار آورده است. وقتی یک نفر بابت چند خط کشیدن روی قرینه و اصلاح نزدیک بینی یا صاف و صوف کردن یک بینی ارقام میلیونی به جیب می زند دیگر چه انگیزه ای دارد که دربار سرطان حنجره یا تورم ملتحمه چشم و تراخم تحقیق کند؟ جایی که پول برای من از چشمه نمی جوشد بهتر است خشک شود. دیگی که برای من نمی جوشد سرسگ در آن بجوشد.

چند کلمه هم در باره مسایل پرورشی: وقتی در بعضی مراکز آموزشی اعتیاد به ۲۰-۳۰ درصد برسد وضع معلوم است. ورزش دبیرستانها حتی قابل

همان گونه که در دل دوست به هر حيله رهي بايد كرد، به هر حيله هم مي تواني بر سر هر كسي خواستي چوبي يا چماقي بكوبي!

مقایسه با دوره طاغوت نیست در بازی های آسیایی مدال های ایران نزدیک به نصف مدال های تایوان بود. خود درس عبرت بگیرید. چون مسایل دانشگاهها (اعم از انتخاب دانشجوی و یا انتخاب افراد برای دوره های کارشناسی و سایر مسایل) اهمیت خاص خود را دارند به آنها طی مقالات جداگانه می پردازیم. بدیهی است کارهایی مثل اخراج دانشجو به هر علت - محروم کردن افراد از حق تحصیل - تبعیض در رشته های زیر یا فوق تخصصی در جای خود مطرح می شوند و دانشگاهها هر قدر کاسه کوزه را به سر فرد دانشجو یا فارغ التحصیل بشکنند تف سربالا به روی خودشان و آموزش غلطشان بر می گردد.

بهداشت همگانی

در همین رابطه لازم است نگرشی به بهداشت همگانی داشته باشیم که به علت نابامانی اقتصادی دچار مشکلات خاص خود بود. تحقیقات سطح بالای بهداشتی پول می خواهد، فرستادن هیأت علمی به خارج پول می خواهد.

سل و جذام و حتی سفلیس و تراخم بار دیگر سروکله خود را نشان داده اند. هوای نامناسب تهران و شهرهای بزرگ منجر به مرگ خیلی از افراد مستعد خطر و در معرض آسیب شده است. تحقیق درباره رابطه هوای نامناسب با بیماریهای قلبی و تنفسی در حدی که لازم بود انجام نشده است. راجع به خرابی محیط زیست - مسایل مربوط به آب و فاضلاب و ده ها مورد مهم اجتماعی گامها لرزان مانده اند، فقط کنگره پشت کنگره تشکیل شد و بعضی چهره ها خود را به رخ همگان کشیدند. اما یک مسأله مهم دیگر، نامتی اجتماعی در سطوح مختلف است. تشدید گرایشهای تنش زا از یکسو - انحصارطلبی و شاخ و شانه کشیدن و یکدیگر را تکفیر کردن و گناه

مرجع خواندن (از هر دو سوی به یک نتیجه ختم می شود) الفاظ را جان نشین مفهوم کردن، به هر کسی با زدن اتهامی پریدن (تو فالانژ هستی! تو فاشیست هستی! تو عامل ارتجاعی! تو دیالکتیک نمی دانی!) مرض امروز و دیروز مانوده و نیست، اما به هر حال سیاست زدگی این روزها بی داد می کند!

بعضی ها به طرق بیرحمانه و شاید انتقام جویانه یا کینه توزانه به قتل رسیدند و بعضی با چماق تکفیر و بی اعتنایی و دودوزه بازی کردن و زندگیشان را به هم زدن داغان و آواره شدند بعضی هم پراثر دزدی و گسترش اعتیاد و سایر مسایل به خاک سیاه نشستند و خلاصه کار به جایی رسیده که منطقه موسوم به خاک سفید در حقیقت همه جا خاک سیاه صادر می کند. البته از این مناطق فراوان داریم!

INTERNATIONAL COURIER SERVICE

شرکت حمل و نقل بین المللی آرامکس

با پانزده سال سابقه در نشان
حمل و نقل بین المللی هوایی در جهان

آرامکس
ARAMEX
It's A Small World

آدرس: خیابان فلسطین، پایین تر از میدان فلسطین، شماره ۱۵۱

تلفن: ۶۴۰۳۹۴۰، ۱۴-۶۴۹۳۹۱۳ فاکس: ۶۴۰۴۳۹۶ صندوق پستی: ۱۱۹۱-۱۴۱۵۵ تهران - ایران

151, Felestin Ave., P.O.Box: 14155 - 1191 Tehran - IRAN, Tel: 6493913-14, 6403940 Fax: 6404396 E.MAIL: ARAMEX @ W W W.DCI. CO.IR